Vakuuttavalla esiintymisellä vaikuttajaksi

26.11.2018

Pidin Mikkelissä kielten ja viestinnän opettajien neuvottelupäivillä työpajan AMK-opiskelijan esiintymistaidosta. Työpaja kiinnosti ja puhutti, sillä mukana oli yli kolmekymmentä opettajaa useasta ammattikorkeakoulusta. Keskustelu oli kiinnostavaa, samat haasteet puhuttivat idästä länteen, etelästä pohjoiseen. Tämä ei ole mikään ihme, kun ajatellaan AMK-opiskelijoita kokonaisena ryhmänä, joka rakentuu eri aloista, taustoista ja tavoitteista.

Asiantuntijuuteen kuuluu taito viestiä omasta osaamisestaan. Tämän keskiössä on oman aiheensa vakuuttava esittäminen. Joskus se tarkoittaa kykyä neuvotella kasvokkain yhden ihmisen kanssa, toisinaan vastaan voi tulla yritysesittely täydessä 500-päisessä auditoriossa. SeAMKin opettajana haluan, että opiskelijamme ovat yhtä valmiita molempiin ja kaikkeen siltä väliltä.

Persoonallisesta lähestymisestä voimaa

Toisille esiintyminen on mielekästä. Adrenaliini nousee ja yleisöstä saa lisää voimaa. Toisille tilanne aiheuttaa hengenahdistusta ja unettomuutta. Esiintymistä voi, ja pitää harjoitella, oli siitä aiheutuva tunne kumpi tahansa. Sitä itsestäänselvyytenä pitävä voi kompastua välinpitämättömyyteen yleisöä kohtaan, ja jännitykselle periksi antava ei välttämättä saa viestiään läpi.

Esiintymisessä tärkeintä ei ole yleisöön katsottujen, eikä ylipäätään puhuttujen, minuuttien määrä. Taustalla pyörivän Powerpointin graafinen ulottuvuus on kaunis lisähöyste, mutta sivuseikka, jos muut asiat eivät ole kunnossa. Mitään ei myöskään loppujen lopuksi merkitse se, montako vitsiä yleisölle on kertonut tai miten monesti on heitä kohahduttanut. Loppujen lopuksi kyse on läsnäolosta ja omasta näkökulmasta. Jokainen mieleemme jäänyt esiintyjä on sanonut maneerien, sanojen ja ulkoisen olemuksen takana jotain omaa yhteiskunnasta tai huomion kohteena olevasta ilmiöstä. Jokainen hyvä puhuja muistetaan siitä, että hän sai yleisön mukaan ja hänellä oli persoonallinen tapa saada kaikki kuuntelemaan. Jokainen noista puhujista on puhunut erilaisella äänellä, täysin omalla rytmillään ja pitänyt erilaisia vaatteita. Tauot, painotukset, maneerit ja persoonallinen tyyli on rakentunut erilaisista asioista. Puheen sisällöstä ei vuoden päästä muisteta yhtään yksittäistä asiaa, mutta puhuja muistetaan jostain tietystä. Puhuja muistetaan läsnäolosta, persoonasta ja omasta näkökulmasta.

Esiintymistä verkossa

Työpajassa meitä opettajia mietitytti eniten, miten asiantuntijaesiintymisiä voi edelleen opettaa, kun opetusta siirretään verkkoon ja varsinainen kontaktiopetus jää vähäiseksi. Kollegani Anna-Liisa Luovan sanoin, ”eiväthän televisio ja teatteriesitys ole samoja taiteen muotoja.” Verkossa toteutettavia harjoituksia ei voi

verrata reaalielämän esiintymisiin, etenkin jos ne toteutetaan jälkeenpäin katsottavan videon muodossa. Näiden esiintymistilanteiden tarve kuitenkin lisääntyy, joten myös tämän taidon tuominen osaksi vuorovaikutuksen ja esiintymistaidon opetusta on täysin perusteltu.

Oma oivallukseni työpajan pohdintojen jälkeen on, että samalla kun joidenkin ryhmien osalta verkossa luovun kasvokkain tapahtuvasta esiintymistilanteesta, voin saada tilalle jotain uutta. Ehkä voimme jatkossa SeAMKin kursseilla rakentaa myös tuota tärkeää verkkokokouksien ja -neuvottelujen osaamista, eikä verkossa tapahtuvaa vuorovaikutusta tarvitsekaan yrittää vertauttaa kasvokkaiseen. Kyseessä on erilainen taito. Ei enää edes uusi, vain erilainen taiteen ja taitamisen muoto.

Esiintymispajasta tukea

Niille, jotka haluavat tukea ja apuja siihen vanhempaan taidemuotoon: aloitan marraskuun lopussa kaikille opiskelijoillemme suunnatun esiintymispajan. Pajakertoja jatketaan myös keväällä. Siellä on lupa mokailla, kokeilla, harjaantua ja pohtia. Toivon, että paja auttaa esiintymisjännityksen, tai -pelon kanssa kamppailevia ja tukee näin opiskelua. Lisäksi tavoitteeni on, että esiintymispaja lisää mahdollisuuksia kouluttaa osaavista asiantuntijoista myös vakuuttavia esiintyjiä, joiden viestit menevät suoraan yleisölleen ja tekevät vaikutuksen.

Elisa Kannasto
Lehtori, suomen kieli ja viestintä, Liiketoiminta ja kulttuuri